

دوشنبه 26 آبان 1393 - 07:36

نوبت به تحریم‌ها که رسید مذاکرات از نفس افتاد!

همانطور که مقامات مذاکره کننده کشورمان پیش از آغاز مذاکرات هسته‌ای در مسقط اعلام کردند، محور این مذاکرات حول دو مسئله لغو تحریم‌ها و ظرفیت غنی سازی جمهوری اسلامی بود.

گزارش خبری کیهان

نوبت به تحریم‌ها که رسید مذاکرات از نفس افتاد!

همانطور که مقامات مذاکره کننده کشورمان پیش از آغاز مذاکرات هسته‌ای در مسقط اعلام کردند، محور این مذاکرات حول دو مسئله لغو تحریم‌ها و ظرفیت غنی سازی جمهوری اسلامی بود. این مذاکرات با فضا سازی و جنجال رسانه ای بسیاری آغاز شد اما در سکوت خبری ادامه یافت و با سردی نیز پایان رسید و مذاکره کنندگان عمان را ترک کردند. اخبار غیررسمی حاکی از آن است که آنچه باعث پیچیده شدن و گره خوردن مذاکرات مسقط شد، موضوع تحریم‌ها بوده است، چرا که وقتی نوبت به بررسی چگونگی لغو تحریم‌ها رسید، آمریکایی‌ها همانند گذشته سعی کردند موضع زیاده‌طلبی خود را تکرار کنند.

در حالی که به اعتراف طرف های غربی ایران به طور کامل و حتی بیشتر از موارد مورد توافق، به تعهدات خود در توافقنامه موقت سال گذشته عمل کرده است، آمریکایی‌ها به امتیازات مختصری که در آن توافقنامه قید شده بود نیز پایبند نمانده و خبری از لغو تحریم‌ها در حوزه هواپیمایی، پتروشیمی و خودروسازی نشد.

در حالی که طرف های مختلف از فشردگی زیاد مذاکرات سخن گفته‌اند، جان کری ترجیح داد در مسقط سری به بازار این شهر بزند و خرید کند و البته تصاویر این بازار گردی وزیر خارجه آمریکا نیز منتشر شد تا نشان دهد مذاکرات مسقط چقدر برای وی جدی است! در همین زمینه نیز خبری منتشر شد که کری و اشتون با تاخیر به جلسه مذاکرات آمده اند.

تحلیل های منتشر شده در رسانه های غربی نیز طی روزهای اخیر حاکی از همین روند است؛ روندی که به نوعی باعث از نفس افتادن مذاکرات شده و از همین رو از گوشه و کنار زمزمه هایی درخصوص تمدید آن به گوش می رسد. این در حالی است که مقامات مسئول کشورمان بارها مخالفت خود را با تمدید مذاکرات اعلام کرده اند.

اصرار بر عدم لغو تحریم‌ها

نشریه اکونومیست در گزارشی نوشت: حل و فصل نهایی موضوع تحریم‌ها در مذاکرات هسته‌ای ایران را باید کاری دانست که جانشین اوباما آنرا انجام دهد. این نشریه در گزارشی با اشاره به مسئله رفع تحریم‌ها در مذاکرات هسته‌ای ایران نوشت: «اوباما احتمالا می‌تواند با استفاده از قدرت اجرایی و وتوی طرح‌های جدید تحریم ایران، در مقابل تلاش‌ها در کنگره (در قبال مذاکرات هسته‌ای) موازنه ایجاد کند و با آن مقابله کند، اما این جانشین وی خواهد بود که باید در صورتی که ایران به تعهدات خود پایبند بود، کنگره را برای پذیرش راه‌حلی طولانی‌مدت تر قانع کند.»

این پایگاه انگلیسی در ادامه بدون توجه به تعهدات آمریکا در توافق موقت ژنو می‌نویسد: اگر ایران خواهان توافق هسته‌ای است مجبور خواهد بود که ضمانت های اوباما (درباره تعلیق تحریم‌ها) را بپذیرد؛ اگر این کار را نکند جنگ طلب‌های سنا بهانه‌ای برای مخالفت با توافق پیدا می‌کنند.

کاهش غنی سازی

و زیاده خواهی غرب

همچنین روزنامه «دیلی تلگراف» با استناد به اظهارات «اولی هاینون» بازرس و معاون سابق آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در گزارشی نوشت: آمریکا و دیگر کشورهای غربی عضو گروه 5+1 خواستار برچیده شدن 80 درصد از سانتریفیوژها و خروج 90 درصد ذخایر اورانیوم از ایران هستند.

حساسیت این مذاکرات موجب شده تا گمانه‌زنی‌های بسیار زیادی در رابطه با احتمال تمدید مذاکرات در صورت عدم توافق تا روز سوم آذر (27 نوامبر) که در توافق موقت به عنوان ضرب‌الاجل تعیین شده بود، مطرح شود.

به نوشته تلگراف، در این دور از مذاکرات هسته‌ای، غرب مانند گذشته تلاش خواهد کرد تا به توافقی دست یابد که فاصله‌ای دستکم یک ساله با بمب هسته‌ای فرضی ایجاد کند. این در حالی است که بر اساس توافق موقتی که سال گذشته تحت عنوان برنامه مشترک اقدام در شهر ژنو سوئیس به دست آمد، میزان غنی‌سازی ایران باید بر اساس «نیازهای عملی» این کشور تعیین شود.

هاینونن که به گواه اسناد و گزارش‌های متعدد از جمله کتاب «بحران ساختگی» نوشته «گرت پورتر» نقش برجسته‌ای در شکل‌گیری بحران هسته‌ای و وارد کردن اسناد مجعول به آژانس داشته، می‌گوید حفظ «زمان‌گریز» یکساله نیازمند آن است که سانتریفیوژهای فعال ایران به رقمی بین 2000 تا 4000 محدود شده و میزان ذخایر اورانیوم با غنای پائین ایران هم نهایتاً یک تن باشد.

ایران در حال حاضر 19500 سانتریفیوژ و 8/3 تن اورانیوم غنای 5 درصد دارد. تلگراف بر همین اساس، این‌طور نتیجه‌گیری کرده است که 1+5 در این دور از مذاکرات، خواهان برچیده شدن 80 درصد سانتریفیوژها و 90 درصد ذخایر اورانیوم ایران خواهد شد. هاینونن در این مورد می‌گوید: «ایران باید بخشی از توانمندی‌های کنونی خود را کنار بگذارد. اصل مشکل هم همین جاست.»

تلگراف با بیان اینکه ایران هرگز برچیده شدن سانتریفیوژهای خود را نپذیرفته است، به نقل از مقامات غربی مدعی شده است که تلاش می‌شود تا در مذاکرات به توافقی که بتوان با آن ظاهر را حفظ کرد، دست یافت.

این مقامات می‌گویند رسیدن به زمان‌گریز یک سال، الزاماً نیازمند برچیده شدن سانتریفیوژها نیست و می‌توان با ترکیبی از راه‌های مختلف نظیر کاهش ذخایر اورانیوم و همچنین عقیم کردن (حذف اتصالات آبشارها) و غیرفعال کردن سانتریفیوژها، به این هدف دست یافت. یک منبع اروپایی در این رابطه می‌گوید: «ما سرسختانه بر سر خط قرمزهای خود هستیم، اما در عین حال تلاش می‌کنیم تا به نحوی آن را بپوشانیم.»

تأثیر قیمت جهانی نفت

تلگراف در ادامه اذعان کرده است که با وجود ادامه تحریم‌ها و در عین حال کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی، اغلب کارشناسان معتقدند که ایران همچنین با حذف بخش اعظم سانتریفیوژهای خود موافقت نمی‌کند و این بدان معناست که شانس حصول توافق در وین اندک است.

«مارک فیتزپاتریک» کارشناس امور عدم اشاره در موسسه بین‌المللی مطالعات راهبردی می‌گوید احتمال موفقیت در دور آتی مذاکرات، 30 درصد است.

به نوشته تلگراف، در صورت عدم حصول توافق، یکی از گزینه‌های آنها تمدید مذاکرات است، اما از آنجا که گفت‌وگوها یک بار تمدید شده، انجام مجدد این کار دشوار به نظر می‌رسد. این روزنامه در ادامه سناریوی کم‌توان نشان دادن رئیس‌جمهور در مذاکرات، نوشته است حتی در صورت حصول توافق، «باراک اوباما» برای قبولاندن آن به هر دو مجلس کنگره که حالا در اختیار جمهوری‌خواهان است، نبرد سختی را در پیش خواهد داشت.

عدم پایبندی آمریکا

به توافق ژنو

در حالی که واشنگتن در توافق موقت ژنو متعهد به لغو تحریم‌ها در توافق نهایی شده بود، حالا آمریکا و رسانه‌های غربی اختیارات رئیس‌جمهور را تنها در حد تعلیق موقت تحریم‌ها نشان داده و با بیان اینکه کنگره با لغو تحریم‌ها مخالف است، این امر را به بعد موکول می‌کنند.

حتی برخی از نمایندگان کنگره آمریکا، از جمله «رابرت منندز» هم‌حزبی رئیس‌جمهور آمریکا عنوان کرده‌اند که باقی ماندن حتی یک سانتریفیوژ را هم نپذیرفته و با چنین توافقی مخالفت می‌کنند.

منندز و «مارک کرک» سناتور جمهوری‌خواهی که اصلی‌ترین گزینه برای تصدی ریاست کمیته سیاست خارجی سنا به شمار می‌آید، هفته گذشته در بیانیه‌ای مشترک، عنوان کردند که یک توافق خوب، ظرفیت‌های هسته‌ای ایران را برمی‌چیند و تنها به توقف آن اکتفا نمی‌کند.

تدوین کلیات؛ بهانه‌ای برای تمدید مذاکرات

روزنامه نیویورک‌تایمز نیز در گزارشی تأکید کرده است که نباید اجازه داد که مذاکرات هسته‌ای در وین با شکست مواجه شود. در ابتدای این یادداشت با اشاره به نشست هفته گذشته که با حضور وزیران خارجه ایران و آمریکا در شهر مسقط عمان برگزار شد، نوشته است که طرفین در حالی به ضرب‌الاجل مذاکرات نزدیک می‌شوند که تازه‌ترین دیدار آنها هم «نتوانست به گشایشی بر سر موضوعات مهم منجر شود» و این امر باعث شد تا گمانه‌زنی‌ها در مورد احتمال ناتوانی طرفین در رسیدن به توافق تا روز سوم آذر (24 نوامبر) تقویت شود.

نیویورک‌تایمز می‌افزاید: «از آنجا که هیچ‌کس نمی‌خواهد روند مذاکرات از هم بپاشد، صحبت‌هایی از تمدید مذاکرات و حتی تدوین کلیات و پیشرفت‌های قابل‌توجهی که تا الان صورت گرفته، مطرح شده است.»

در ادامه سرمقاله این روزنامه آمده است: «به هر نحوی که شده باید روند فعلی حفظ شده و شانس حصول توافقنامه جامع و دائمی، باقی بماند؛ هر چیزی جز این، یک تراژدی خواهد بود.»

نیویورک‌تایمز با این ادعا که توافق نهایی نباید امکان رسیدن به سلاح هسته‌ای را به ایران بدهد، بار دیگر روند برداشته شدن تحریم‌های ایران را «تدریجی» توصیف کرده و نوشته است که باید در این مدت نظارت‌های کاملی بر برنامه هسته‌ای ایران

صورت گیرد.

این روزنامه در ادامه مدعی شده است که مواضع ایران عامل عدم پیشرفت در مذاکرات هسته‌ای است، چراکه با کاهش قابل ملاحظه شمار سانتریفیوژهای خود موافقت نکرده است. نحوه لغو تحریم‌ها و همچنین ساز و کار بازرسی از برنامه هسته‌ای ایران از دیگر مواردی است که نیویورک‌تایمز از آن‌ها تحت عنوان موانع حصول توافق یاد کرده است. نیویورک‌تایمز با اشاره به اینکه ناکامی در مذاکرات «تبعات جدی» دارد، نوشته است که این امر می‌تواند به تضعیف دولت کنونی ایران منجر شود. این یادداشت می‌افزاید: «برای نزدیک به یک سال، ایران به توافق موقتی که برنامه هسته‌ای این کشور را متوقف کرده و در بخش‌هایی به عقب بازگرداند، پایبند مانده است. این تجربه این امیدواری را ایجاد کرده است که ایران تحت رژیم بازرسی‌های شدید، به توافقی بلندمدت‌تر نیز پایبند بماند.»

آلمان: باید به توافق برسیم

به گزارش خبرگزاری‌ها، «فرانک والتر اشتاین‌مایر» وزیر خارجه آلمان در گفت‌وگو با روزنامه «ولت» با اشاره به روند سپری شده در مذاکرات هسته‌ای ایران با کشورهای غربی و نزدیک شدن به پایان زمان لازم برای دسترسی به توافق جامع گفت: همگی ما باید تلاش کنیم تا به توافق برسیم.

وزیر خارجه آلمان افزود: چطور می‌توان به توافق رسید در حالی که مهلت اعلام شده به تعویق بیافتد. ما تعامل سازنده‌ای داشتیم. با استناد به پارامترهای موثر، اما همچنان اختلافات فراوانی میان طرفین وجود دارد که از نظر من می‌توانند برطرف شوند.

اشتاین‌مایر در عین حال بار دیگر مدعی شد که همچنان تلاش‌ها برای جلوگیری از دستیابی به سلاح هسته‌ای ادامه داد.